

Hazırlayan: RABAT TİCARET MÜŞAVİRLİĞİ

Adres: 4 Rue Tiflet Hassan Rabat/MAROC

Tel: 00 212 537 76 76 01

Fax: 00 212 537 76 76 42

E-posta: rabat@ekonomi.gov.tr

UYARI: Aşağıda yer verilen bilgiler ilgili kişi ve kurumlardan ve/veya internet sitelerinden temin edilmektedir. Söz konusu bilgiler düzenli olarak güncellenmektedir. Kaynağının 3 ncü kişi, kurum ve kuruluşlar olması sebebiyle aşağıda yer verilen bilgi, rakam, istatistik vb her türlü veriden doğabilecek sorunlar konusunda Ticaret Müşavirliği olarak sorumluluk kabul edilmemektedir. Kullanıcılar tarafından muhatap oldukları kurum, kuruluş, firma veya şahıslardan ilgili konuların sorularak yetkili kişilerden resmi bilgi edinilmesinde fayda vardır.

YATIRIM TEŞVİKLERİ GENEL BİLGİ:

Fas Krallığında yatırım teşvikleri detaylı ve birçok alanı kapsamakta ve serbest bölgeler en teşvikli alanlar olarak öne çıkmaktadır. Bu konuda bilgi alınabilecek temel kamu kurumu Fas Yatırım ve Kalkınma Ajansıdır (Agence Marocaine de Développement des Investissements-AMDI). Fas'ta iş yapmak isteyen firmalarımız ve yatırımcılarımız için ihtiyaç duyulan çok temel bilgileri söz konusu ajansın internet sayfasından ingilizce olarak temin edebilmek mümkündür. (<http://www.invest.gov.ma/?Id=1&lang=en>) Aşağıda yatırım teşvikleri konusunda genel çerçeveye yer verilmektedir, daha detaylı bilgi için Yatırım Ajansı ile doğrudan temas etmek her zaman mümkündür.

A. FAS YATIRIM TEŞVİKLERİ

1. ENDÜSTRİYEL VE YATIRIM GELİŞTİRME FONU

Kriterler:

- 10 milyon euro veya daha fazla yatırım yapılması
- En az 250 kişi istihdam edilmesi
- Teknoloji transferi yapılması
- Çevrenin korunmasına katkı verilmesi
- Öncelikli alanlardan birisine yatırım yapılması
-

Koşul: Yatırım Komisyonu tarafından onaylanmış yatırım kontratının imzalanması

Teşvik:

- i. Toplam yatırımın % 5 ine kadar
- ii. İçeriği:
 - Arsa (Arsa Edinme Maliyetinin % 20 sine kadar)
 - Altyapı (Toplam Yatırımın % 5 ine kadar)
 - Eğitim (profesyonel eğitim maliyetinin % 20 sine kadar)

2. HASAN 2 FONU

Kriterler:

- 5 milyon MAD'ı (Yaklaşık 500 bin Euro) makine ve teçhizat olmak üzere 10 milyon MAD (yaklaşık 1 milyon Euro) veya üzerindeki yatırımlar

- Aşağıda yer alan sektörlerde faaliyette bulunulmalıdır:
 - Otomotiv için makine imalatı
 - Havacılık için makine imalatı
 - Uçak ve otomotiv için alet ve kalıp imalatı
 - Elektronik kontrol grubu ve alt sektör imalatı
 - Nanoteknoloji, mikroelektronik, bioteknoloji ile ilgili üretim faaliyetleri
 - Havacılık bakım ve uçak montajı faaliyetleri
 - Kimya ve kimyasal endüstrisi
 - Kozmetik
 - Metallerin Geri dönüşümü ve plastik atık
 - Fosforik değerlendirme
 - Eczacılık endüstrisi

Koşul: Hasan 2 Fonu ile İmzalanmış Yatırım Kontratı: Toplam Yatırım Bedelinin % 15 ine kadar

Teşvikler:

- i. Bina (Bina edinme maliyetinin % 30 una kadar
- ii. Ekipman (yeni ekipman edinme maliyetinin % 15 ine kadar)

3. DİĞER YATIRIM TEŞVİKLERİ - FİNANS KANUNU

Kriter: 100 milyon MAD (yaklaşık 10 milyon euro) lık veya üzerinde yatırım

Koşul: Yatırım Komisyonu tarafından onaylanmış yatırım sözleşmesi

Teşvik:

- i. Şirketin faaliyete başladığı dönemden itibaren 36 ay boyunca ekipman, eşya, materyallerin ithalatında KDV den muafiyet
 - Söz konusu muafiyet yukarıdaki ürünlerle aynı anda ithal edilen parça ve aksesuarları da kapsamaktadır
 - İnşaat sektöründe faaliyette bulunan firmalar için 36 aylık süre iş başlangıcı için onayın alındığı tarihte başlar
- ii. Yatırım kontratının imzalandığı tarihten itibaren 36 ay boyunca ekipman malzemesi, materyal ve araçlar için ithalat yükümlülüklerinden muafiyet

4. KURUMLAR VE GELİR VERGİSİ

a) Yararlanıcılar

- Oteller, ciroları yabancı para cinsinden olan turizm yönetim şirketleri
- Hurda metal dışında mal ve hizmet ihracatı gerçekleştiren ve cirolarının bir kısmı yabancı para cinsinden olan şirketler
- Madencilik sektörü dışında kalan tamamlanmış ürünlerini serbest bölgelerdeki ihracatçılara satan şirketler

Teşvikler: İlk 5 yıl tam muafiyet sonraki yıllarda % 17,5 kurumlar vergisi ve % 20 gelir vergisi

b) Yararlanıcılar:

- Birbirini takip eden 10 yıl boyunca hidrokarbon işleme imtiyazına sahip şirketler
- Lisanslama tarihinden başlamak üzere 4 yıl boyunca lisanslı sorumluluk yönetim merkezi faaliyeti yürüten şirketler

Teşvikler: Bahsi geçen süreler boyunca tam muafiyet

c) Yararlanıcılar:

- Maden ihraç eden şirketler
- İhracatçı şirketlere satış gerçekleştiren maden şirketleri
- Tangier bölgesinde yönetim merkezleri bulunan ve temel aktiviteleri yine söz konusu bölgenin sınırları içinde kalan şirketler

Teşvikler: İndirilmiş Kurumlar (% 17,5) ve Gelir vergisi (% 20)

d) Yararlanıcılar:

- Ürünleri temelde manuel işlere dayanan zanaatkarlar
- Özel eğitim kurumları yada profesyonel eğitim kurumları
- Öncelikli bölge yada alanlarda satış ve operasyonlarını gerçekleştiren şirketler
- Gayrimenkul tanıtım şirketleri ile devletle yapılan anlaşmaya göre şehirler, bölgeler ve kampüslerde kiralama faaliyetinde bulunan yasal işletmeler
- 30-09 sayılı kanun hükümlerine uygun kurulan spor şirketleri

Teşvikler: İlk 5 yıl indirilmiş Kurumlar (% 17,5) ve Gelir vergisi (% 20)

e) Yararlanıcılar

- 300.000 MAD a eşit yada daha az yıllık karı olan şirketler

Teşvikler: Kurumlar vergisi % 10 uygulanır

5. KATMA DEĞER VERGİSİ

a) Yararlanıcılar:

- Sermaye hesabına kaydedilen yatırım malları
- Sermaye hesabına kaydedilen ve uluslararası yol ulaşım şirketlerinden temin edilen Otobüs, kamyon ve bağlantılı ekipman malları
- Toplu taşıma araçları dışında kalan motorlu araçlar hariç olmak üzere Özel eğitim veya profesyonel şirketler tarafından edinilen ve sermaye hesabına kaydedilen Özel eğitim veya profesyonel eğitim için kullanılacak ekipman eşyaları
- Profesyonel eğitim kurumları tarafından ithal edilen ve idare tarafından izin verilen yeni veya kullanılmış eşya veya materyal

Teşvikler: Şirketin faaliyete geçtiği tarihten itibaren ilk 3 yıl boyunca ithalat yükümlülüklerinden muafiyet

b) Yararlanıcılar:

- Sermaye hesabına kaydedilen yatırım malları

- Sermaye hesabına kaydedilen ve uluslararası yol ulaşım şirketlerinden temin edilen Otobüs, kamyon ve bağlantılı ekipman malları
- Toplu taşıma araçları dışında kalan motorlu araçlar hariç olmak üzere Özel eğitim veya profesyonel şirketler tarafından edinilen ve sermaye hesabına kaydedilen Özel eğitim veya profesyonel eğitim için kullanılacak ekipman eşyaları
- Profesyonel eğitim kurumları tarafından ithal edilen eşya veya materyal

Teşvikler: Şirketin faaliyete geçtiği tarihten itibaren ilk 3 yıl boyunca iç piyasada KDV den muafiyet

5. İŞLETME VERGİSİ

a) Yararlanıcılar:

- Hidrokarbon arama yada işletme imtiyazına sahip doğal veya yasal imtiyaz sahipleri
- Genel özel eğitim kurumları yada profesyonel eğitim merkezleri tarafından konaklama yada eğitim amaçlı kullanılan taşınmazlar

Teşvik: Sürekli muafiyet

b) Yararlanıcılar:

- Tangier bölgesinde yönetim merkezleri bulunan ve temel aktiviteleri yine söz konusu bölgenin sınırları içinde kalan kişiler

Teşvik: Sürekli % 50 muafiyet

c) Yararlanıcılar: - Yeni faaliyete geçen profesyonel şirket (söz konusu muafiyet her türlü inşaat, materyal, uygulama sırasında edinilen her türlü yeni araca da uygulanmaktadır)

Teşvik: 5 mali yıl boyunca muafiyet

B. SERBEST BÖLGE TEŞVİKLERİ (Genel)

Kriter: Cirounun en az % 70 i ihracat kaynaklı olmalı

Koşul: Yerel ihracat serbest bölgesi komisyonunun onayı ve tavsiyesi üzerine vali yada bölge başkanının onayı

Teşvik:

a) Gümrük:

- Basitleştirilmiş Gümrük Prosedürleri
- Gümrük ücretlerinden sınırsız muafiyet

b) Vergilendirme:

- Kurumlar Vergisi: İlk 5 yıl tam muafiyet, sonraki 20 yıl boyunca % 8.75
- Gelir vergisi: ilk 5 yıl tam muafiyet, sonraki 20 yıl boyunca % 80 indirilmiş oran
- KDV: ihracat serbest bölgesinde alıp satılan mal ve hizmetler için sınırsız muafiyet

- İşletme vergisi: 15 yıl boyunca muafiyet
- Kayıt ücretleri: Şirket kurma ve sermaye artırım ücretlerinden muafiyet, yatırım projesi için gerekli arsa edinme ücretlerinden muafiyet

c) Diğer Hususlar:

- Sermaye Dönüşüm ve ülke dışına çıkarılmasında sınırlama yoktur
- Yabancı para ile transfer serbestisi
- Yerleşik kişilerin faydalanacağı bazı harcamalar için dirham kullanma serbestisi
 - Maaş ve ücretler
 - Ulaşım, onarım, tedarik gibi hizmetler (150.000 dirham sınırı)

C. DİĞER TEŞVİK BAŞLIKLARI

- Offshore Bankaları
- Offshore Hakları olan şirketler
- Casablanca finance city

Fas'ta iş yapmak isteyen firma ve yatırımcılara ilişkin faydalanılabilecek bazı linkler aşağıdaki paylaşılmaktadır.

- Dış Ticaret Ofisi : www.oc.gov.ma
- Gümrük idaresi : www.douane.gov.ma
- Vergi İdaresi : <http://portail.tax.gov.ma/wps/portal/>
- Ticaret Bakanlığı : www.mce.gov.ma
- Sanayi, Ticaret, Yatırım ve Sayısal Ekonomi Bakanlığı : www.mcinet.gov.ma
- Yatırım Kalkınma Ajansı : www.invest.gov.ma
- Bölgesel Yatırım Merkezi (Centre Régional d'Investissement) : www.rabatinvest.ma